

Museumstafett:

Nordvegen Historiesenter, Avaldsnes
30.oktober 2014, kl. 19:00 –21:00

FOREDRAG:

**MARINARKEOLOGISKE UNDERSØKELSER I HAVNA PÅ AVALDNES
V/ Marinarkeolog Endre Elvestad, Stavanger maritime museum.**

Stavanger maritime museum har gjennomført en rekke undersøkelser i havneområdet på Avaldsnes. Det er gjort mange spennende funn både på land og i sjøen. Blant annet har man funnet den hanseatiske handelsstasjonen Nothaw .

I november 2012 skulle marinarkeologene forsøke å avgrense området for hanseatisk aktivitet. De fant da i stedet den ytre delen av Håkon Håkonssons havn.

Endre Elvestad har ledet havneundersøkelsene siden starten i 1998. Han holder foredraget i selve utstillingsavdelingen i Nordvegen Historiesenter. Der ligger det også en rekke gjenstander som er plukket opp fra sjøen.

Foredraget er en del av Haugalandmuseene sin museumsstafett, og etter foredraget blir det drøs med kaffi og kake for en femtilapp.

Foto: Pål Nymoen

Foredraget er en del av Haugalandmuseene sin museumsstafett.

Helt siden 1998 har Stavanger maritime museum foretatt en rekke undersøkelser i havneområdet på Avaldsnes. Det er gjort mange spennende og viktige funn både på land og i sjøen. Endre Elvestad har ledet havneundersøkelsene siden starten. Han holder foredraget i selve utstillingsavdelingen i Nordvegen Historiesenter. Der ligger det også en rekke gjenstander som er plukket opp fra sjøen.

Hanseatenes havn

Gamle dokumenter og kart plasserer den hanseatiske handelsstasjonen Nothaw i Karmsundet, men ingen visste med sikkerhet hvor Nothaw lå. Mengden av hanseatisk keramikk som ble funnet på sjøbunnen og andre spor etter hanseatisk aktivitet, viser at Nothaw var lokalisert i kongens havn på Avaldsnes. Det er også funnet spor etter hanseatene på land.

Hanseatenes tilstedeværelse på Avaldsnes var fra ca. 1350 – 1500.

Håkon Håkonssons havn funnet i 2012

I november 2012 skulle marinarkeologene forsøke å avgrense området for hanseatisk aktivitet. De fant da i stedet den ytre delen av Håkon Håkonssons havn. Et tykt kulturlag i sjøen viser at det var stor aktivitet i kongsgårdens havneområde i perioden 1170 – 1270.

Kulturlaget dekker et område på ca 17.000 kvm, men er trolig større. Mange steder løper det inn under havneområdet som hanseatene brukte.

I kulturlaget lå blant annet massevis av hugde trespon som kan være enten fra byggearbeider eller fra skipsreparasjoner og skipsbygging. Det ble også funnet mengder av dyrebein. Funnene fra 1200-tallet har et helt annen preg enn funnene vi ser etter hanseatenes virksomhet.

1200-tallet viktig for Avaldsnes og den norske kongemakten.

1200-tallet var en svært viktig tid for Avaldsnes og for den norske kongemakten. Da ble Olavskirken bygget, og Kongsgårdsprosjekt, UiO fant sommeren 2012 en kongelig steinbygning fra omtrent samme tid ved siden av kirken. Vi ser dermed konturene av en ambisiøs satsing på Avaldsnes fra kongemakten sin side på 1200-tallet.

Den første havn som er funnet på en kongsgård i Norge.

Dette er første gang vi finner en havn på en sentral kongsgård i Norge. Framtidige undersøkelser av 1200-talls havnen på Avaldsnes har dermed unike muligheter til å gi oss helt ny kunnskap om hvordan en kongshavn så ut og fungerte i en svært viktig tid i norsk historie.

Etter foredraget blir det drøs og kaffi i kafeen for en femtilapp.

Les mer:

[HER FINN MARINARKEOLOGANE TRULEG HAMNA TIL KONG HÅKON DEN FJERDE.](#) (NRK)